

Stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu záverečného účtu Mesta Michalovce za rok 2023

V zmysle Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, v súlade so znením § 18f ods.1 písmeno c),

predkladám

odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu Mesta Michalovce za rok 2023.

Odborné stanovisko som spracovala na základe predloženého návrhu záverečného účtu Mesta Michalovce za rok 2023.

A. Východiská spracovania odborného stanoviska k návrhu záverečného účtu Mesta Michalovce

Návrh záverečného účtu Mesta Michalovce za rok 2023 je predložený na rokovanie Mestského zastupiteľstva Michalovce v zákonom stanovenej lehote, t.j. do 30. júna rozpočtového roka.

Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh záverečného účtu Mesta Michalovce za rok 2023 je spracovaný v súlade so Zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Dodržiavanie informačnej povinnosti zo strany mesta

Návrh záverečného účtu bol verejne sprístupnený od 9.4.2024, t.j. v zákonom stanovenej lehote - najmenej 15 dní pred jeho schválením, na úradnej tabuli, elektronickej tabuli mesta a webovom sídle mesta v súlade so Zákonom o obecnom zriadení §9 ods.2 a Zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy §16 ods.9.

Dodržanie povinnosti auditu zo strany mesta

V súlade so Zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa §16 ods.3, dalo mesto overiť účtovnú závierku audítorom licencovanej firmy GemerAudit, spol. s r.o., podľa osobitného predpisu, ktorým je Zákon o účtovníctve č.431/2002 Z.z..

Metodická správnosť predloženého návrhu záverečného účtu

Návrh záverečného účtu Mesta Michalovce za rok 2023 bol vypracovaný metodicky správne, pretože obsahuje povinné náležitosti podľa §16 ods.5 Zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy:

- údaje o plnení rozpočtu v členení podľa §10 ods.3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou
- bilanciu aktív a pasív
- prehľad o stave a vývoji dlhu
- údaje o hospodárení príspevkových organizácií
- prehľad o poskytnutých dotáciách
- hodnotenie plnenia programov rozpočtu mesta

Údaje o plnení rozpočtu sú spracované podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/0101175/2004-42, ktorým sa stanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie. Táto je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov.

B. Zostavenie záverečného účtu

Samospráva pri zostavovaní návrhu záverečného účtu postupovala podľa §16 ods.1 Zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení roka údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovala do záverečného účtu.

V súlade so Zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet Mesta Michalovce na rok 2023 zostavený ako programový rozpočet, jeho výdavková časť bola rozčlenená do príslušných programov, ktoré sa členili na podprogramy. Spravovaniu programového rozpočtu sa venovala náležitá pozornosť v návrhu záverečného účtu. Predložený návrh záverečného účtu, spracovaný finančným odborom MsÚ, zahŕňa aj údaje o hospodárení príspevkových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta a zahŕňa aj rozpočtové organizácie.

I. Údaje o plnení rozpočtu

Rozpočet mesta na rok 2023, s výhľadom do roku 2026, bol schválený uznesením Mestského zastupiteľstva Michalovce č.17 dňa 15. decembra 2022.

Rozpočet bol schválený ako vyrovnaný, s celkovými príjmami a výdavkami, po zapojení finančných operácií, v čiastke 50 309 677 € v nasledovnom členení:

Príjmová časť	Suma v Eur	Výdavková časť	Suma v Eur
Bežné príjmy	42 300 333	Bežné výdavky	39 611 574
Kapitálové príjmy	4 358 323	Kapitálové výdavky	7 128 656
Finančné operácie príjmové	3 651 021	Finančné operácie výdavkové	3 569 447
SPOLU	50 309 677	SPOLU	50 309 677

Zmeny rozpočtu boli počas roka 2023 vykonávané rozpočtovými opatreniami v niektorých príjmových a výdavkových položkách, tak ako to bolo potrebné, v súlade s §14 Zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Zmeny rozpočtu boli schválené:

- a) uzneseniami mestského zastupiteľstva

Poradie zmeny	Uznesenie MsZ	Dátum schválenia
1.	29	28.2.2023
2.	48	27.4.2023
3.	79	31.8.2023
5.	80	9.11.2023
6.	112	5.12.2023

- b) rozpočtovými opatreniami č. 4 a 7, ktoré schválil primátor mesta vo svojej kompetencii v súlade s pravidlami rozpočtového hospodárenia Mesta Michalovce.

Rozpočet na rok 2023 po všetkých schválených úpravách bol o 1 580 479 € vyšší ako pôvodne schválený rozpočet, a to vo výške 51 890 156 €:

Príjmová časť po úpravách	Suma v Eur	Výdavková časť po úpravách	Suma v Eur
Bežné príjmy	46 125 717	Bežné výdavky	43 984 279
Kapitálové príjmy	1 902 884	Kapitálové výdavky	4 291 930
Finančné operácie príjmové	3 861 555	Finančné operácie výdavkové	3 613 947
SPOLU	51 890 156	SPOLU	51 890 156

Pre porovnanie hospodárenia mesta za ostatné tri roky predkladám nasledovný prehľad:

	2021		2022		2023	
	schválený rozpočet	skutočnosť	schválený rozpočet	skutočnosť	schválený rozpočet	skutočnosť
BEŽNÝ ROZPOČET						
bežné príjmy	35 158 580	37 110 823	37 759 596	40 991 515	42 300 333	47 769 975
bežné výdavky	33 469 251	34 664 882	35 451 132	37 910 129	39 611 574	43 819 229
prebytok(+) schodok(-)	1 689 329	2 445 941	2 308 464	3 081 386	2 688 759	3 950 746
KAPITÁLOVÝ ROZPOČET						
kapitálové príjmy	3 581 812	3 657 334	2 360 948	695 130	4 358 323	2 023 963
kapitálové výdavky	7 484 000	3 287 505	6 988 912	5 660 400	7 128 656	3 447 224
prebytok(+)	- 3 902 188	369 829	-4 627 964	-4 965 270	-2 770 333	-1 423 261
príjmy bežné a kapitálové	38 740 392	40 768 157	40 120 544	41 686 645	46 658 656	49 793 938
výdavky bežné a kapitálové	40 953 251	37 952 387	42 440 044	43 570 529	46 740 230	47 266 453
prebytok(+) schodok(-)	-2 212 859	2 815 770	-2 319 500	-1 883 884	-81 574	2 527 485
FINANČNÉ OPERÁCIE						
príjmové	6 584 500	3 729 628	5 982 500	6 987 543	3 651 021	3 260 497
výdavkové	4 371 641	4 395 853	3 663 000	3 756 597	3 569 447	3 710 055
prebytok(+) schodok(-)	2 212 859	-666 225	2 319 500	3 230 946	81 574	-449 558
príjmy	45 324 892	44 497 785	46 103 044	48 674 188	50 309 677	53 054 435
výdavky	45 324 892	42 348 240	46 103 044	47 327 126	50 309 677	50 976 508
celkový výsledok	0	2 149 545	0	1 347 062	0	2 077 927

V prehľade hospodárenia sú uvedené údaje z ktorých je možné vyvodíť niekoľko skutočností, zaujímavých pre nastavenie finančného riadenia mesta:

- v sledovanom období - od roku 2021 do roku 2023, došlo k výraznému rastu bežných príjmov - v skutočnosti o 10,7 milióna eur, ide o progresívny rast bežných príjmov, čo hodnotím ako pozitívny efekt
- jedná sa o kontinuálny rast, ale je spôsobený predovšetkým rastom v položke príjmov grantov a transferov

- za sledované obdobie dochádza však aj k zvyšovaniu výdavkov mesta – v roku 2022 v porovnaní s rokom 2021 o 3,2 milióna eur, v roku 2023 v porovnaní s rokom 2022 dokonca o 5,9 milióna, čo nie je síce v rozpore s rozpočtovými pravidlami, má to však za následok zníženie prebytku bežného rozpočtu, ktorý je jedným z hlavných zdrojov na realizáciu plánovaných rozvojových programov
- rastúca bežná spotreba mesta je ovplyvnená predovšetkým vysokými nákladmi na mzdy a odvody po legislatívnych úpravách miezd a následnej valorizácii platov u zamestnancov úradu a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta a príspevkových organizácií
- mesto by malo pristúpiť k hľadaniu rezerv vo svojich vlastných bežných výdavkoch a usilovať sa tak o zníženie ich neustáleho rastu
- v sledovanom období zaznamenalo mesto postupný rast bežného prebytku čo je pozitívny trend, a to malo vplyv aj na výšku prebytku kapitálového rozpočtu po zapojení bežného rozpočtu a tiež na celkový výsledok hospodárenia s prebytkom viac ako 2 milióny eur, aj keď pre zrealizovanie výšky prebytku je potrebné od uvedenej sumy odrátať nevyčerpané finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu a iných zdrojov v celkovej výške 766 200 eur

A. Plnenie rozpočtu príjmov

Mesto v roku 2023 plnilo rozpočet príjmov nasledovne:

príjmová časť po úpravách	suma v €	skutočnosť v €	% plnenia
bežné príjmy	46 125 717	47 769 975	103,56
kapitálové príjmy	1 902 884	2 023 963	106,36
SPOLU	48 028 601	49 793 938	103,68

a v porovnaní s rokom 2022:

príjmová časť po úpravách	suma v €	skutočnosť v €	% plnenia
bežné príjmy	39 392 410	40 991 515	104,06
kapitálové príjmy	933 419	695 130	74,47
SPOLU	40 325 829	41 686 645	103,37

v porovnaní s rokom 2021:

príjmová časť po úpravách	suma v €	skutočnosť v €	% plnenia
bežné príjmy	36 522 623	37 110 823	101,61
kapitálové príjmy	3 000 503	3 657 334	121,89
SPOLU	39 523 126	40 768 157	103,15

a s rokom 2020:

príjmová časť po úpravách	suma v €	skutočnosť v €	% plnenia
bežné príjmy	34 959 487	35 700 491	102,12
kapitálové príjmy	726 853	2 248 693	309,37
SPOLU	35 686 340	37 949 184	106,34

Vlastné príjmy bežného rozpočtu predstavovali daňové príjmy a nedaňové príjmy, príjmy kapitálového rozpočtu predstavovali najmä príjmy z predaja majetku. Cudzie príjmy bežného rozpočtu predstavovali predovšetkým granty a transfery. V hodnotenom roku sme zaznamenali pozitívnu skutočnosť, keď tak bežné ako aj kapitálové príjmy boli nie len naplnené, ale aj prekročené v porovnaní s rozpočtovanou sumou. Tu je však nutné poukázať na skutočnosť, že naplnenosť bežných príjmov bola zabezpečená predovšetkým zvýšeným príjmom grantov a transferov.

Plnenie rozpočtu bežných príjmov

V bežných príjmoch daňových a nedaňových mesto po dvoch rokoch zaznamenalo nenaplnenie príjmov v porovnaní s plánovaným rozpočtom a naplnenosť bežných príjmov v rozpočte zabezpečili len granty a transfery, pri ich náraste oproti pôvodne plánovanej sume o 6,4 milióna eur.

Rozdiel v sume bežných príjmov a bežných výdavkov je zdrojom potrebných investícií samosprávy a preto výška bežných príjmov priamo ovplyvňuje potenciálne investície mesta. Je preto znepokojujúce, že daňové príjmy neboli naplnené ani v podielových daniach ani v daniach z majetku a rovnako tak ani v položke daní za tovary a služby.

Výšku podielových daní nemôže mesto priamo ovplyvniť a ich znížená hodnota bola zapríčinená nenaplnením prognózovanej sumy zo strany MF SR.

Položku - daň z majetku - by sa malo mesto usilovať naplniť zabezpečením vyššieho výberu daní. To je ale v podmienkach samosprávy a súvisiacich legislatívnych postupov zdĺhavé a málo efektívne. Je preto na zvážení poslaneckého zboru, či nie je potrebné pristúpiť k úprave sadzieb daní z nehnuteľností v nasledujúcom rozpočtovom roku.

Bežné príjmy, ich plnenie v roku 2023:

2023	schválený rozpočet v €	upravený rozpočet v €	skutočnosť v €
daňové príjmy	23 295 900	22 945 900	22 602 086
nedaňové príjmy	5 406 004	5 171 106	5 167 921
granty a transfery	13 598 429	18 008 711	19 999 968

Plnenie bežných príjmov v predchádzajúcich rokoch bolo nasledovné:

2022	schválený rozpočet v €	upravený rozpočet v €	skutočnosť v €
daňové príjmy	20 711 900	21 311 900	21 700 822
nedaňové príjmy	4 513 012	4 717 368	4 526 026
granty a transfery	12 534 684	13 363 142	14 764 667

2021	schválený rozpočet v €	upravený rozpočet v €	skutočnosť v €
daňové príjmy	19 469 100	19 804 100	19 888 545
nedaňové príjmy	4 642 050	4 128 269	3 717 220
granty a transfery	11 047 430	12 590 254	13 505 058

2020	schválený rozpočet v €	upravený rozpočet v €	skutočnosť v €
daňové príjmy	19 784 600	18 622 100	19 285 439
nedaňové príjmy	4 375 980	3 574 947	3 456 325
granty a transfery	11 606 291	12 762 431	12 958 727

Daňové príjmy

Podielové dane

rok	schválený rozpočet	skutočnosť
2020	16 100 000	15 409 631
2021	15 570 000	15 878 681
2022	16 750 000	17 320 372
2023	18 000 000	17 917 649

V daňových príjmoch bolo zaznamenané nenaplnenie rozpočtu, ako dôsledok toho, že Ministerstvo financií SR nenaplnilo prognózu výšky pridelených podielových daní, ktorá je mestu pridelená v zmysle Nariadenia Vlády SR č.688/2004 Z.z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov.

Dane z nehnuteľností

rok	schválený rozpočet	skutočnosť
2020	2 350 000	2 554 322
2021	2 350 000	2 437 203
2022	2 430 000	2 722 481
2023	2 750 000	2 618 216

Príjmy z dane z nehnuteľnosti mesto nenaplnilo po prvýkrát za uplynulé štyri roky, keď suma príjmov je 95,21% upraveného rozpočtu. Výber daní nie je na uspokojivej úrovni a nepriaznivá je aj skutočnosť, že celková výška príjmov sa medziročne znížila.

Dane za tovary a služby

rok	schválený rozpočet	skutočnosť
2020	1 334 600	1 321 486
2021	1 549 100	1 572 661
2022	1 531 900	1 657 969
2023	2 195 900	2 066 221

Na nenaplnení plánovanej výšky daní z tovarov a služieb má najvýraznejší podiel fakt, že dane za psa, nevýherné hracie prístroje a predajné automaty a poplatky za komunálny odpad a drobné stavebné odpady a uloženie odpadu, a to ako za právnické tak aj za fyzické osoby, neboli naplnené. Pozitívne je, že v absolútnom vyjadrení došlo k nárastu.

Nedaňové príjmy

rok	schválený rozpočet	skutočnosť
2020	4 375 980	3 456 325
2021	4 642 050	3 717 220
2022	4 513 012	4 526 026
2023	5 171 106	5 167 921

Nedaňové príjmy sú tvorené predovšetkým z administratívnych poplatkov a iných poplatkov a platieb, kde sú zahrnuté správne poplatky, pokuty, penále vlastné príjmy škôl a školských zariadení, sociálnych zariadení a ostatné príjmy mesta. K nenaplneniu rozpočtu nedaňových príjmov došlo práve v príjmoch školských zariadení.

Granty a transfery

rok	schválený rozpočet	skutočnosť
2020	11 606 291	12 958 727
2021	11 047 430	13 505 058
2022	12 534 684	14 764 667
2023	18 008 711	19 999 968

V položke grantov a transferov ide o príjmy získané v rámci sektoru verejnej správy, čo sú príjmy účelovo viazané na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, dotácie z jednotlivých ministerstiev, VÚC a iných inštitúcií a príjmy v rámci projektov EÚ. Najväčší objem týchto finančných prostriedkov je určený na financovanie základných škôl, ide o prostriedky zo štátneho rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy v školstve. V návrhu záverečného účtu je spracovaný podrobný prehľad o poskytnutých transferoch a grantoch, a to s konkrétnym poskytovateľom, účelom aj poskytnutou sumou. Vývoj v naplnení týchto príjmov je dlhodobu pozitívny a položka grantov a transferov je základným zdrojom pre rozvoj školských zariadení resp. zabezpečenie niektorých kompetencií mesta.

Kapitálové príjmy

rok	schválený rozpočet	skutočnosť
2020	4 420 296	2 248 693
2021	3 581 812	3 657 334
2022	2 360 948	695 130
2023	1 902 884	2 023 963

Schválený rozpočet vlastných kapitálových príjmov- z predaja kapitálových aktív – pozemkov a budov, bol v priebehu roka upravovaný zmenou rozpočtu, ale napriek tomu úprava nezohľadnila skutočnú tržbu za predané pozemky a plnenie nedaňových kapitálových príjmov z predaja pozemkov dosiahol 297,37% .

Významnú časť kapitálových príjmov predstavujú predovšetkým tuzemské granty a transfery, ktorých plnenie bolo v roku 2023 vo výške 103,49% čo ovplyvnilo aj celkový vývoj kapitálových príjmov. K naplneniu rozpočtu došlo predovšetkým v NFP - projekt GASTRO, ktorý predstavoval sumu viac ako 1 milión eur.

B. Čerpanie rozpočtu výdavkov

Mesto v roku 2023 čerpalo výdavky nasledovne:

výdavková časť po úpravách	suma v €	skutočnosť v €	% plnenia
bežné výdavky	43 984 279	43 819 229	99,62
kapitálové výdavky	4 291 930	3 447 224	80,32
SPOLU	48 276 209	47 266 453	97,91

v porovnaní s rokom 2022:

výdavková časť po úpravách	suma v €	skutočnosť v €	% plnenia
bežné výdavky	37 658 651	37 910 129	100,67
kapitálové výdavky	6 440 231	5 660 400	87,89
SPOLU	44 098 882	43 570 529	116,20

v porovnaní s rokom 2021:

výdavková časť po úpravách	suma v €	skutočnosť v €	% plnenia
bežné výdavky	35 181 237	34 664 882	98,53
kapitálové výdavky	4 153 755	3 287 505	79,15
SPOLU	39 334 992	37 952 387	96,49

v porovnaní s rokom 2020:

výdavková časť po úpravách	suma v €	skutočnosť v €	% plnenia
bežné výdavky	33 737 637	32 538 430	96,45
kapitálové výdavky	1 959 433	1 837 207	93,76
SPOLU	35 697 070	34 375 637	96,30

V súlade so Zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, bol rozpočet na rok 2023 zostavený ako programový rozpočet, jeho výdavková časť bola rozčlenená do jednotlivých programov, ktoré sa členili na podprogramy. Spravovaniu programového rozpočtu bola venovaná náležitá pozornosť v návrhu záverečného účtu.

Mesto síce nečerpalo plánovanú sumu výdavkov, keď bežné výdavky sú čerpané na 99,62%, avšak ich absolútna výška je o 5,9 milióna eur vyššia ako v roku 2022. Takýto nárast bežnej spotreby sme nezaznamenali v predchádzajúcich rokoch a je potrebné znovu skonštatovať, že tempo rastu bežných výdavkov mesta je vysoké. Hlavným dôvodom sú legislatívne zmeny – navyšovanie mzdových prostriedkov – ktoré sú povinné pre mestá a obce, napriek tomu alebo práve z tohto dôvodu je potrebné prehodnotiť rezervy vo výdavkoch a zabezpečiť úsporu v bežnej spotrebe.

Bežné výdavky

Čerpanie výdavkov podľa programov je uvedené v tabuľke:

	názov programu	rozpočet	upr. rozpočet	skutočnosť	% čerpania
1.	Plánovanie, manažment a kontrola	291 100	401 286	343 929	85,71
2.	Propagácia a marketing	63 000	54 650	54 611	99,93
3.	Interné služby	1 718 050	1 758 131	1 559 138	88,68
4.	Služby občanom	426 858	470 912	434 040	92,17
5.	Bezpečnosť	27 300	25 220	65 682	260,44
6.	Odpadové hospodárstvo	2 545 600	2 587 743	2 558 156	98,86
7.	Komunikácie	524 850	542 737	542 737	100,00
8.	Doprava	600 000	802 086	752 086	93,77
9.	Vzdelávanie	21 233 009	22 987 026	23 251 450	101,15
10.	Šport	1 696 050	1 943 643	1 943 639	100,00
11.	Kultúra	493 200	514 487	513 187	99,75
12.	Prostredie pre život	1 511 850	1 729 909	1 729 179	99,96
13.	Bývanie	513 833	596 730	535 000	89,66
14.	Sociálne služby	3 617 376	4 076 336	4 029 883	98,86
15.	Administratíva	4 349 498	5 493 383	5 506 512	100,24
	SPOLU	39 611 574	43 984 279	43 819 229	99,62

V roku 2023 bol zaznamenaný najvyšší nárast bežných výdavkov v programe 9 - Vzdelávanie, ktoré vzrástli oproti roku 2022 o 3,2 milióna eur. Druhé najvyššie navýšenie čerpania bolo na programe 15 - Administratíva, kde oproti rovnakému obdobiu roka 2022 bolo vynaložených o 1,2 milióna eur viac. V oboch prípadoch je dôvodom legislatívna povinnosť navýšenia mzdových nákladov, ktorú mesto zahrnulo do svojho rozpočtu. Čerpanie výdavkov v programe Bezpečnosť vysoko prekračuje očakávanú skutočnosť, dôvodom je refundácia výdavkov pre projekt MOPS, ktorá bola mestu pridelená až po poslednej úprave rozpočtu. Pre názornosť pripájam prehľad rozdielu čerpania bežných výdavkov v roku 2023 k roku 2022 podľa jednotlivých programov:

	názov programu	skut.2023	skut.2022	rozdiel
1.	plánovanie, manažment a kontrola	343 929	270 762	73 167
2.	propagácia a marketing	54 611	73 829	-19 218
3.	interné služby	1 559 138	1 441 331	117 807
4.	služby občanom	434 040	410 877	23 163
5.	bezpečnosť	65 682	148 201	-82 519
6.	odpadové hospodárstvo	2 558 156	2 111 231	446 925
7.	komunikácie	542 737	486 541	56 196
8.	doprava	752 086	600 004	152 082
9.	vzdelávanie	23 251 450	20 045 406	3 206 044
10.	šport	1 943 639	1 716 327	227 312
11.	kultúra	513 187	537 424	-24 237
12.	prostredie pre život	1 729 179	1 626 280	102 899
13.	bývanie	535 000	498 293	36 707
14.	sociálne služby	4 029 883	3 610 979	418 904
15.	administratíva	5 506 512	4 332 643	1 173 869
	SPOLU	43 819 229	37 910 128	5 909 101

Úsporu oproti minulému roku, dosiahlo mesto len v troch položkách – propagácia a marketing, bezpečnosť a kultúra.

Kapitálové výdavky

	názov programu	rozpočet	upr. rozpočet	skutočnosť	% čerpania
1.	plánovanie, manažment	0	26 880	26 880	100
3.	interné služby	1 120 000	1 248 058	992 392	79,51
4.	služby občanom	40 000	55 000	23 195	42,17
6.	odpadové hospodárstvo	3 140 656	1 942 636	1 586 635	81,67
7.	komunikácie	1 060 000	40 790	25 790	63,23
9.	vzdelávanie	8 000	14 500	13 589	93,72
11.	kultúra	200 000	365 700	240 331	65,72
12.	prostredie pre život	1 560 000	414 652	362 576	87,44
14.	sociálne služby	0	158 719	158 600	99,93
15.	administratíva	0	24 995	17 236	68,96
	SPOLU	7 128 656	4 291 930	3 447 224	80,39

V rámci kapitálových výdavkov došlo k nízkemu čerpaniu v programe Informačný systém samosprávy, kde na uprade aplikačného servera s inštaláciou, rozšírenie kapacity diskového poľa, nákup multifunkčného kopírovacieho zariadenia a nákup softwaru bolo celkom vyčerpaných len 23 195 €.

Nízka vyčerpanosť plánovaných zdrojov bola zaznamenaná aj v programoch Komunikácie a Kultúra.

C. Finančné operácie

Finančné operácie sú súčasťou rozpočtu a vykonávajú sa nimi prevody z peňažných fondov a splácanie návratných zdrojov financovania.

Prijmové operácie

	rozpočet	úprava rozpočtu	skutočnosť	% plnenia
rok 2023	3 651 021	3 861 555	3 260 497	84,43
rok 2022	5 982 500	7 538 800	6 987 543	92,69
rok 2021	6 584 500	4 371 455	3 729 628	85,32
rok 2020	1 963 603	2 404 392	2 333 669	97,06

Cez príjmové finančné operácie sa v roku 2023 zapojili do rozpočtu finančné prostriedky z fondu rezerv v celkovej výške 1,2 milióna eur, prevody z fondov opráv a údržby vo výške 118 tisíc eur a účelovo poskytnuté finančné prostriedky v celkovej výške 1,6 milióna eur.

Výdavkové operácie

	rozpočet	úprava rozpočtu	skutočnosť	% plnenia
rok 2023	3 569 447	3 613 947	3 710 055	102,66
rok 2022	3 663 000	3 765 747	3 756 597	99,76
rok 2021	4 371 641	4 559 589	4 395 853	96,41
rok 2020	3 669 000	2 393 653	2 334 874	97,54

Cez výdavkové finančné operácie sa uhradili splátky istín dodávateľských úverov v sume 2,1 milióna eur, splácanie istín bankových úverov 976 tisíc eur, líziny a účasť na majetku v iných spoločnostiach.

C. Výsledok hospodárenia

Výsledok rozpočtového hospodárenia sa zisťuje po zúčtovaní celkových príjmov a výdavkov ako výsledok ich súhrnnej bilancie. Výsledkom hospodárenia môže byť prebytok alebo schodok rozpočtu. Podľa Zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, §2 písm. b) a c) a §10 ods. 3 písm. a) a b), prebytkom rozpočtu je kladný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu, schodkom rozpočtu je záporný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu. Pod príjmami a výdavkami rozpočtu sa chápu bežné príjmy a bežné výdavky, čo je bežný rozpočet, a kapitálové príjmy a kapitálové výdavky – kapitálový rozpočet.

Po zapojení finančných operácií hovoríme o celkovom prebytku alebo schodku rozpočtu.

	2021		2022		2023	
	schválený rozpočet	skutočnosť	schválený rozpočet	skutočnosť	schválený rozpočet	skutočnosť
BEŽNÝ ROZPOČET						
prebytok(+) schodok(-)	1 689 329	2 445 941	2 308 464	3 081 386	2 688 759	3 950 746
KAPITÁLOVÝ ROZPOČET						
prebytok(+) schodok(-)	- 3 902 188	369 829	-4 627 964	-4 965 270	-2 770 333	- 1 423 260
BEŽNÝ a KAPITÁLOVÝ						
prebytok(+) schodok(-)	-2 212 859	2 815 770	-2 319 500	- 1 883 884	-81 574	2 527 485
FINANČNÉ OPERÁCIE						
prebytok(+) schodok(-)	2 212 859	-666 225	2 319 500	3 230 946	81 574	-449 558
Celkový výsledok hospodárenia		2 149 545		1 347 062		2 077 927

Z prebytku rozpočtu mesta, pri jeho vysporiadaní podľa Zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, §16 ods. 6, boli vylúčené nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu, nakoľko ich použitie podlieha povinnému ročnému zúčtovaniu so štátnym rozpočtom.

Týka sa to nevyčerpaných zdrojov celkom v sume 766 200 €. Ich použitie prechádza do rozpočtu roku 2024 zapojením cez príjmové finančné operácie.

Návrh na použitie prebytku hospodárenia za rok 2023 v objeme 1 311 727 € do rezervného fondu je súčasťou návrhu záverečného účtu.

Zároveň je v predložennom záverečnom účte návrh na presun zostatku finančných prostriedkov z fondu psov, fondu pešej zóny a fondu rozvoja bývania k 31.12.2023 do rezervného fondu.

II. Bilancia aktív a pasív

Bilancia aktív a pasív k 31.12.2023 je v návrhu záverečného účtu mesta uvedená v členení na mestský úrad, rozpočtové organizácie mesta a samostatne za príspevkové organizácie. V nasledovnom prehľade sú uvedené vybrané položky aktív a pasív, pre porovnanie za ostatné roky v eurách:

k 31. 12. 2023	Mesto MsÚ	rozpočtové organizácie	príspevkové organizácie	zostatková hodnota
AKTÍVA				
majetok spolu	143 089 696	23 239 011	96 949 732	166 306 112
neobežný majetok	80 727 846	21 438 309	96 189 832	103 866 828
obežný majetok	62 333 430	1 719 290	718 910	62 288 463
krátkodobé pohľadávky	3 238 960	46 325	295 531	1 097 649
finančné účty	4 304 329	1 620 122	124 339	6 048 790
PASÍVA				
vlastné imanie a záväzky	108 960 738	14 092 536	43 252 838	
vlastné imanie	73 091 848	-89 699	-234 678	
dlhodobé záväzky	2 738 396	43 976	26 591	
krátkodobé záväzky	1 586 275	1 676 026	793 823	
bankové úvery a výpomoci	8 713 538	0	0	

k 31. 12. 2022	Mesto MsÚ	rozpočtové organizácie	príspevkové organizácie	zostatková hodnota
AKTÍVA				
majetok spolu	142 787 922	22 632 286	89 411 858	161 630 132
neobežný majetok	86 066 133	21 259 046	88 698 090	105 400 964
obežný majetok	56 707 735	1 299 235	701 609	56 128 951
krátkodobé pohľadávky	3 157 181	13 387	213 293	877 783
finančné účty	3 304 424	1 231 314	178 249	4 713 987
PASÍVA				
vlastné imanie a záväzky	109 392 109	13 874 640	38 431 304	
vlastné imanie	72 425 732	-162 789	68 868	
dlhodobé záväzky	2 903 878	41 369	27 756	
krátkodobé záväzky	1 985 747	1 316 068	444 585	
bankové úvery a výpomoci	10 871 810	0	0	

k 31. 12. 2021	Mesto MsÚ	rozpočtové organizácie	príspevkové organizácie	zostatková hodnota
AKTÍVA				
majetok spolu	141 626 155	22 143 679	86 335 214	161 268 820
neobežný majetok	82 548 810	20 473 712	85 607 802	102 324 013
obežný majetok	59 064 187	1 616 735	662 328	58 813 334
krátkodobé pohľadávky	3 315 056	3 978	158 559	969 116
finančné účty	6 105 373	1 543 471	149 652	7 798 496
PASÍVA				
vlastné imanie a záväzky	109 285 102	13 817 493	38 166 225	
vlastné imanie	73 379 565	-41 553	21 647	
dlhodobé záväzky	3 075 983	57 403	11 255	
krátkodobé záväzky	2 572 530	1 548 048	477 058	
bankové úvery a výpomoci	9 385 271	0	0	

k 31. 12. 2020	Mesto MsÚ	rozpočtové organizácie	príspevkové organizácie	zostatková hodnota
AKTÍVA				
majetok spolu	140 575 355	21 870 955	84 221 095	161 787 612
neobežný majetok	81 497 456	20 428 642	82 747 329	102 366 296
obežný majetok	59 064 508	1 394 110	1 458 617	59 344 573
krátkodobé pohľadávky	3 208 014	14 331	190 740	863 443
finančné účty	6 404 262	1 350 080	126 401	7 880 744
PASÍVA				
vlastné imanie a záväzky	109 509 869	13 898 361	38 379 383	
vlastné imanie	72 542 833	4 938	-9 366	
dlhodobé záväzky	3 217 642	56 189	14 052	
krátkodobé záväzky	3 511 842	1 346 185	417 443	
bankové úvery a výpomoci	10 142 064	0	0	

III. Prehľad o stave a vývoji dlhu

1) Zmluva o účelovom úvere č.0312/21/08744 vo výške 4 735 000 €

Čerpanie úveru: do 31.12.2022

Použitie úveru na financovanie:

modernizácie mestskej plavárne

rekonštrukciu kostolného námestia

výstavby floorbalovej haly

výkup pozemkov pre rozšírenie skládky Žabany

spracovanie PD k odpadovému hospodárstvu, výstavby novej kazety skládky

ďalších kapitálových výdavkov Mesta v roku 2021 a 2022

zostatok úveru k 31.12.2023 je 4 237 000 €

2) Zmluva o investičnom úvere č.0591/23/08744/2 vo výške 3 230 000 €

Použitie úveru na financovanie:

most Stráňany

kostolné námestie

tretia etapa skládky Žabany

Iné investičné aktivity

zostatok úveru k 31.12.2023 je 816 589,13 €

Zostatok komerčných úverov predstavuje k 31.12.2023 sumu 5,05 milióna €. V návrhu záverečného účtu je uvedený aj prehľad dlhodobých záväzkov mesta, ktoré sú súčasťou celkového dlhu mesta, t.j. zmluvy o postúpení pohľadávok dodávateľov prác v celkovej výške 3,7 milióna €. Suma zostatku úverov zo ŠFRB je ku koncu predchádzajúceho roka 2,7 milióna €, pričom ale tieto úvery sa do celkového dlhu mesta nezarátavajú.

V súlade s §17 ods.6 mesto môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak

a) celková suma dlhu mesta neprekročí 60% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a

b) suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov a suma splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov, neprekročí v príslušnom rozpočtovom roku 25% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku mestu z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu.

Mesto obidve podmienky spĺňa, keď výška dlhu k 31.12.2023 predstavuje 21,26% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho roka a suma splátok je na úrovni 12,45% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho roka.

Zároveň odporúčam mestu, s poukazom na §17 ods.9 Zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov, sledovať vývoj a celkovú sumu dlhu tak, aby celková suma dlhu mesta nepresiahla 50% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

IV. Údaje o hospodárení príspevkových organizácií

Mesto poskytlo v roku 2023 na činnosť príspevkových organizácií spolu 6 079 540 €. Správy o činnosti príspevkových organizácií za rok 2023 sú predmetom samostatných materiálov predkladaných na rokovanie mestského zastupiteľstva.

A) Mestské kultúrne stredisko Michalovce

Mestské kultúrne stredisko dosiahlo v roku 2023 kladný rozpočtový výsledok v sume 83 tisíc eur po zapojení finančných operácií. V priebehu roka organizácia navyšovala pôvodne plánované príjmy a dosiahla ich naplnenie v celkovej sume 1 209 tis.€. Bežné výdavky boli čerpané vo výške 1 162 tis.€, čo je 93,15% plnenie.

Kapitálové príjmy a výdavky neboli evidované v sledovanom roku.

Finančné prostriedky, ktoré boli vykázané ako kladný rozpočtový výsledok budú zapojené do rozpočtu v roku 2024 a budú použité na úhradu bežných výdavkov.

Mesto poskytlo MsKS v roku 2023 finančné prostriedky ako transfer vo výške celkom 480tisíc €.

rok 2023	rozpočet	upr. rozpočet	skutočnosť	% čerpania
PRÍJMY				
bežné a kapitálové príjmy	1 048 000	1 208 920	1 208 920	100,00
z toho kapitálové príjmy	0	0	0	
VÝDAVKY				
bežné výdavky	1 048 000	1 247 262	1 161 875	93,15
kapitálové výdavky	0	0	0	
FINANČNÉ OPERÁCIE				
príjmové	0	38 341	38 341	100,00
výdavkové	0	0	0	
PRÍJMY SPOLU	1 048 000	1 247 261	1 247 261	100,00
VÝDAVKY SPOLU	1 048 000	1 247 262	1 161 875	93,15
Rozpočtový výsledok po zapojení finančných operácií			85 386	

Technické a záhradnícke služby mesta Michalovce

Technické a záhradnícke služby mesta Michalovce dosiahli v roku 2023, po zapojení finančných operácií, kladný rozpočtový výsledok vo výške 4 718 €. Tieto finančné prostriedky budú zapojené do rozpočtu roku 2024 a budú použité na úhradu bežných výdavkov.

Celkové príjmy organizácie k 31.12.2023 predstavovali z podnikateľskej činnosti 694 tisíc € a z hlavnej činnosti to bolo 6 062 tisíc €. Celkové bežné príjmy tak prekročili výšku upravenej sumy rozpočtu o 2,18%. Hlavným príjmom bol transfer od mesta a z nedaňových príjmov administratívne poplatky.

Výdavky spolu boli vykázané vo výške 6 755 tisíc €, čo je 102,13%-né plnenie čerpania. Výdavky na hlavnú činnosť z toho boli zaevidované vo výške 6 066 tisíc € a na podnikateľskú činnosť 689 tisíc €. Najvyššie výdavky mala organizácia na mzdové náklady (2 318 tisíc €), služby (1 157 tisíc €) a energie (1 189 tisíc €).

Mesto poskytlo TaZS v roku 2023 finančné prostriedky ako transfer vo výške celkom 5 594 tisíc €.

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Plnenie k 31.12.2023	Plnenie v %
Bežné príjmy spolu	6 185 580	6 612 763	6 756 818	102,18
1. z hlavnej činnosti	5 642 080	6 020 263	6 062 599	100,70
2. z podnikateľskej činnosti	543 500	592 500	694 219	117,17
Bežné výdavky spolu	6 180 100	6 614 360	6 755 268	102,13
3. z hlavnej činnosti	5 642 080	6 027 340	6 066 178	100,64
4. z podnikateľskej činnosti	538 020	587 020	689 090	117,39
Rozdiel: prebytok (+), schodok (-)	+ 5 480	-1 597	+1 550	
Kapitálové príjmy	0	6 000	5 850	97,50
Kapitálové výdavky	0	6 000	5 850	97,50
Rozdiel: prebytok (+), schodok (-)	0	0	0	
Príjmové finančné operácie	0	7 077	7 077	100,00
Výdavkové finančné operácie	3 910	3 910	3 909	99,97
Rozdiel: prebytok (+), schodok (-)	-3 910	+3 167	+3 168	
Rozdiel celkom - prebytok	+1 570	+1 570	+4 718	

V. Prehľad o poskytnutých dotáciách

V súlade so Zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, návrh záverečného účtu obsahuje aj podrobný prehľad o poskytnutých dotáciách, v členení podľa jednotlivých príjemcov.

Mesto poskytlo dotácie v súlade s uvedeným zákonom a Všeobecne záväzným nariadením Mestského zastupiteľstva Michalovce č 207/2019 o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta Michalovce. Správa z kontroly poskytovania dotácií je súčasťou materiálu Správy o výsledkoch kontrol.

Záver

Návrh záverečného účtu Mesta Michalovce za rok 2023 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 Zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa § 16 ods. 5 citovaného zákona.

Návrh záverečného účtu Mesta Michalovce za rok 2023 v zmysle § 9 ods. 2 Zákona o obecnom zriadení a § 16 ods. 9 Zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol zverejnený najmenej na 15 dní spôsobom v meste obvyklým.

Riadna účtovná závierka za rok 2023 a hospodárenie mesta za rok 2023 v súlade s § 9 ods. 4 Zákona o obecnom zriadení a § 16 ods.3 Zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy boli overené audítorom.

Účtovná závierka za rok 2023 bola vykonaná podľa Zákona č 431/2002 Z. z. o účtovníctve v z. n. p.. Účtovná závierka za rok 2023 vyjadruje verne vo všetkých významných súvislostiach finančnú situáciu Mesta Michalovce k 31.12.2023 a výsledok hospodárenia za uvedený rok je v súlade so Zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v z. n. p..

V zmysle § 16 ods. 10 Zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy odporúčam mestskému zastupiteľstvu uzatvoriť prerokovanie návrhu záverečného účtu Mesta Michalovce za rok 2023 výrokom

celoročné hospodárenie schvaľuje bez výhrad.

V Michalovciach, dňa 17.4.2024.

*Ing. Iveta Palečková
hlavná kontrolórka
Mesta Michalovce*